

Tullio Ilometsa mälestuseks

13.07.1921–22.08.2018

Lahkunud on meie kolleeg, sõber, õpetaja, suur eeskuju. Mõistus ei taha uskuda, et enam ei kosta Tullio sammud meie muuseumi koridorides ja treppidel. Või siiski?

Igiliikur Tullio

Vähestele on antud niivõrd viljakat elu, nii pikka säriaega. Võib vaid imetleda, milline oli Tullio vaimne haare ja ärksus. Kes veel on avaldanud oma 95. sünnipäeval korraliku uurimuse? Tullio avaldas – raamatu „William Henry Fox Talboti fotode ja fotogravüüride kollektsioon Tartu Ülikooli raamatukogus”.

Tartu Ülikooli muuseumil oli Tullioga eriline suhe. Juba 1960. aastail asus Tullio koos mõttekaaslastega koguma ülikooli vanavara, et kunagi võiks teoks saada Tartu Ülikooli rikast pärandit vahendav ja hoidev muuseum. Kui siis 1976. aastal lõpuks loodi Tartu Ülikooli ajaloo muuseum, oli Tullio selle sünnist saadik muuseumi nõu ja jõuga toetamas. Alati oli ta ka muuseumi töötajate grupifotodel, justnagu muuseumi töötaja, kuigi muuseumi hingekirjas oli ta alles viimased 14 aastat.

Tullio moto oli „Mis on käes, see on käes!”

„Minu põhimõte on, et kui kusagil on midagi ripakile jäetud, mida tahetakse ära visata, siis ma korjan väärtusliku ära ja siis vaatan, kellele võiks selle üle anda. Kui ma nägin head riista antikvariaadis, siis tuli minna ükskõikse pilguga – ah igavene loks on ... mis ta hind ka on ... ega temaga midagi teha ei ole, aga no hea küll, ma võtan ära ... See oli hea taktika. Kui müüja taipab, siis on muidugi teine asi.“

Foto 1. Tullio oli alati kohal, kui ülikoolis midagi toimus. Ülesvõtte tähetornist selle remondi ajal (Ove Maidla foto, 2007).

Tema vitaalsuse ja eruditsiooniga seltsis alati härrasmehelik käitumine ja kaval säde silmis. Tema kirg akadeemilise pärandi vastu ja karisma oli põhjus, miks panime meie muuseumi kolleegipremiale nime Aasta Tullio.

Mainiksin mõned mõtted, mis Tulliot iseloomustasid, mida ta on ka ise öelnud ja mis on meile kõigile muuseumis olnud väga õpetlikud:

- Vanus on suhteline.
- Tööd tuleb teha ja sellest tuleb rõõmu tunda!
- Alati tuleb käia silmad lahti ja kõrvad kikkis, ehk on midagi laokil.
- See, mis hingel, tuleb välja öelda! Tuleb olla julge ning seista oma arvamuse eest.
- Vanasti ikka osati pidusid pidada. See on asi, mida tuleb meil veel kõvasti õppida.
- Käed ei tohi väriseda. Tullio tegeles kooli ajal laskespordiga, mistõttu tema käed ei värisenud kunagi. Muuseumitöös, kus tuleb hoida õrnu esemeid, on see väga oluline.

Foto 2. Tullio enda poolt kokku kogutud esemete keskel Tartu Ülikooli keemiahoones (Ove Maidla foto, 2010).

- Ei tohiks tegeleda tühja-tähjaga, vaid väärtustega, mis kestavad pikemalt kui üks inim põlv.
- Austa neid, kes on sündinud ja elanud enne meid, ning oska hinnata seda, mis on tehtud.

Tullio elab edasi oma lastes, õpilastes, kolleegides ning selles pärandis, mis tänu tema toele ja tegevusele on alles. Ja seda on palju. Tulliot leiab monumentides, majades ja isegi puudes. Näiteks aitas Tullio istutada 2002. aastal vahtraid Professorite alleel, nn Aeglase Surma peal. Seega iga kord, kui üle Toome peahoonesse kiirustame, möödume ta kätetööst.

Nii et Tullio võib olla rahul – kõige selle kaudu on ta iga päev endiselt muuseumis meie kõrval. Vaatab pilvepiirilt alla, vehib meie poole kepiga ja küsib: kas need retordid on juba muuseumisse vastu võetud? Me täname Tulliot selle eest, et meil on olnud õnn töötada tema kõrval, ning olen kindel, et Tullio vaim jääb muuseumisse elama.

Aitäh, Tullio!

Tartu Ülikooli muuseumi nimel
Mariann Raisma